

POZWY I WNIOSKI Z PRAWA RODZINNEGO

Wzory ■ Komentarze ■ Orzecznictwo

Jakub Pawliczak, Małgorzata Wach-Pawliczak

EDYTOWALNE WZORY DOSTĘPNE
NA STRONIE INTERNETOWEJ

WZORY PISM

POZWY I WNIOSKI Z PRAWA RODZINNEGO

Wzory ■ Komentarze ■ Orzecznictwo

POZWY I WNIOSKI Z PRAWA RODZINNEGO

Wzory ■ Komentarze ■ Orzecznictwo

Jakub Pawliczak, Małgorzata Wach-Pawliczak

WZORY PISM

Stan prawny na 1 stycznia 2023 r.

Wydawca
Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący
Adam Choiński

Opracowanie redakcyjne
JustLuk

Projekt okładek serii
Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy prawo i własność
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2023

ISBN 978-83-8328-297-8

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 728 313 462
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
Wstęp	11
Rozdział 1	
Pozwy w sprawach alimentacyjnych	15
A. Przykładowy stan faktyczny	15
B. Wzór pozwu o zasądzenie alimentów	17
C. Wzory żądań w innych pozwach alimentacyjnych	27
D. Komentarz praktyczny	29
E. Orzecznictwo	43
Rozdział 2	
Pozew o rozwód	57
A. Przykładowy stan faktyczny	57
B. Wzór pozwu o rozwód	61
C. Komentarz praktyczny	77
D. Orzecznictwo	101
Rozdział 3	
Pozew i wniosek o separację	118
A. Przykładowy stan faktyczny	118
B. Wzór wniosku o separację	119
C. Wzór pozwu o separację	122
D. Wzór żądania we wniosku o zniesienie separacji	125
E. Komentarz praktyczny	125
F. Orzecznictwo	137
Rozdział 4	
Pozew o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej	140
A. Przykładowy stan faktyczny	140
B. Wzór pozwu o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej	141

C. Komentarz praktyczny	144
D. Orzecznictwo	154

Rozdział 5

Pozew o ustalenie ojcostwa i roszczenia z tym związane	160
A. Przykładowy stan faktyczny	160
B. Wzór pozwu o ustalenie ojcostwa oraz roszczenia z tym związane	162
C. Komentarz praktyczny	174
D. Orzecznictwo	185

Rozdział 6

Pozwy o zaprzeczenie ojcostwa i ustalenie bezskuteczności uznania

ojcostwa	190
A. Przykładowy stan faktyczny	190
B. Wzór pozwu o zaprzeczenie ojcostwa	191
C. Wzór żądania w pozwie o ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa	196
D. Komentarz praktyczny	196
E. Orzecznictwo	208

Rozdział 7

Wnioski o rozstrzygnięcie istotnych spraw dziecka	214
A. Przykładowy stan faktyczny	214
B. Wzór wniosku o rozstrzygnięcie istotnych spraw dziecka	215
C. Komentarz praktyczny	222
D. Orzecznictwo	229

Rozdział 8

Wnioski o pozbawienie i przywrócenie władzy rodzicielskiej	233
A. Przykładowy stan faktyczny	233
B. Wzór wniosku o pozbawienie władzy rodzicielskiej	234
C. Wzór żądania we wniosku o przywrócenie władzy rodzicielskiej	239
D. Komentarz praktyczny	240
E. Orzecznictwo	246

Rozdział 9

Wnioski o ustalenie, ograniczenie i zakazanie kontaktów z dzieckiem	249
A. Przykładowy stan faktyczny	249
B. Wzór wniosku o ustalenie kontaktów z dzieckiem	251
C. Wzór żądania we wniosku o ograniczenie kontaktów z dzieckiem	259
D. Wzór żądania we wniosku o zakazanie kontaktów z dzieckiem	259
E. Komentarz praktyczny	259
F. Orzecznictwo	270

Rozdział 10

Wnioski w sprawach dotyczących wykonywania kontaktów z dzieckiem	274
A. Przykładowy stan faktyczny	274
B. Wzór wniosku o zagrożenie nakazaniem zapłaty sumy pieniężnej	275
C. Wzór żądania we wniosku o nakazanie zapłaty sumy pieniężnej	280
D. Wzór żądania we wniosku o zwrot wydatków poniesionych w związku z przygotowaniem kontaktu z dzieckiem	280
E. Komentarz praktyczny	281
F. Orzecznictwo	289

Rozdział 11

Wnioski o zmianę orzeczeń o władzy rodzicielskiej lub kontaktach z dzieckiem zawartych w wyroku orzekającym rozwód, separację lub unieważnienie małżeństwa	292
A. Przykładowy stan faktyczny	292
B. Wzór wniosku o zmianę orzeczeń o władzy rodzicielskiej i kontaktach z dzieckiem zawartych w wyroku rozwodowym	293
C. Komentarz praktyczny	299
D. Orzecznictwo	306

Rozdział 12

Wniosek o przysposobienie	309
A. Przykładowy stan faktyczny	309
B. Wzór wniosku o przysposobienie dziecka małżonka	310
C. Komentarz praktyczny	315
D. Orzecznictwo	324

Rozdział 13

Pozew o rozwiązanie przysposobienia	326
A. Przykładowy stan faktyczny	326
B. Wzór pozwu o rozwiązanie przysposobienia	327
C. Komentarz praktyczny	331
D. Orzecznictwo	336

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

EKPC	– Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzona w Rzymie 4.11.1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.)
k.c.	– ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1360 ze zm.)
Konstytucja RP	– Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
Konwencja o prawach dziecka	– Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20.11.1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 ze zm.)
k.p.c.	– ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 1805 ze zm.)
k.r.o.	– ustawa z 25.02.1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1359 ze zm.)
p.a.s.c.	– ustawa z 28.11.2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. z 2022 r. poz. 1681 ze zm.)
pr. bank.	– ustawa z 29.08.1997 r. – Prawo bankowe (Dz.U. z 2022 r. poz. 2324 ze zm.)
reg. urz.	– rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 18.06.2019 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 2514 ze zm.)
u.COVID-19	– ustawa z 2.03.2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 2095 ze zm.)
u.k.s.c.	– ustawa z 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1125 ze zm.)
u.l.n.	– ustawa z 25.06.2015 r. o leczeniu niepłodności (Dz.U. z 2020 r. poz. 442 ze zm.)
u.o.s.	– ustawa z 16.11.2006 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. z 2022 r. poz. 2142 ze zm.)
u.p.s.n.	– ustawa z 26.10.1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2018 r. poz. 969 ze zm.) – uchylona

u.r.p.d.	– ustawa z 6.01.2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz.U. z 2020 r. poz. 141 ze zm.)
u.r.p.o.	– ustawa z 15.07.1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.)
u.w.r.	– ustawa z 9.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.)
u.z.i.n.	– ustawa z 17.10.2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1988 ze zm.)

Czasopisma i publikatory

Biul. SN	– Biuletyn Sądu Najwyższego
Biul. SN-IC	– Biuletyn Izby Cywilnej Sądu Najwyższego
M.P.Pr.	– Monitor Prawa Pracy
OSA	– Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSN(C)	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego (Izba Cywilna)
OSNC	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna
OSNPG	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego, Wydawnictwo Prokuratury Generalnej
OSPika	– Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
OTK-A	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego. Zbiór urzędowy. Seria A

Inne

ETPC	– Europejski Trybunał Praw Człowieka
NFZ	– Narodowy Fundusz Zdrowia
SA	– sąd apelacyjny
SN	– Sąd Najwyższy
SR	– sąd rejonowy
TK	– Trybunał Konstytucyjny

WSTĘP

Prawo rodzinne tylko z pozoru wydawać się może nieskomplikowane w praktykowaniu. W rzeczywistości sprawy rodzinne dostarczają dużo trudności zarówno aplikantom, jak i profesjonalnym pełnomocnikom. Rodzajów tych spraw jest wiele. Każda ma swoją specyfikę. Niektóre rozpatrywane są w procesie, a inne w postępowaniu nieprocesowym. Czasami to samo zagadnienie (np. władza rodzicielska) może być procedowane w różnych trybach. W omawianej dziedzinie zdarza się, że orzeczenie sądu wyższej instancji zmienione może być przez sąd niższej instancji. W sprawach rodzinnych oczywista nie jest również legitymacja stron. Niekiedy dziecko jest stroną postępowania, a w innych sprawach nie ma legitymacji, mimo że dotyczą one jego osoby lub majątku. Czasami dziecko reprezentowane jest przez rodzica, ale bywają też postępowania, w których reprezentować może je wyłącznie kurator. W sprawach rodzinnych wykorzystywany jest najszerszy zakres środków dowodowych, począwszy od zeznań świadków, dowodów z dokumentów (w tym często nagrań, korespondencji, opinii prywatnych), opinii biegłych i mającego znacznie podstawowe (a nie subsydiarne) przesłuchania stron. Ponadto w sprawach tych wykorzystywane są środki dowodowe i inne podobne instrumenty, które nie występują w innych kategoriach spraw, takie jak wysłuchanie małoletniego, opiniowanie przez opiniodawcze zespoły sądowych specjalistów czy przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. W inicjujących postępowanie pismach z zakresu prawa rodzinnego niemal do rangi zasady urasta sformułowanie wniosku o udzielenie zabezpieczenia, a czasami nawet kilku takich wniosków o różnym charakterze. Prawidłowe konstruowanie pozwów i wniosków w sprawach rodzinnych wymaga dużej wiedzy, a jej brak może mieć negatywne konsekwencje dla interesów majątkowych i życia osobistego reprezentowanej strony lub jej dziecka.

Wzory pozwów i wniosków w sprawach rodzinnych powstały na skutek doświadczeń w nauczaniu aplikantów zawodów prawniczych oraz studentów ostatnich lat studiów prawniczych. Szybko okazało się, że wzory i komentarze opracowane w celach dydaktycznych i nieustannie rozwijane pod wpływem niezliczonych pytań aplikantów sprawdziły się także w pracy kancelarii prawnej specjalizującej się w sprawach rodzinnych. Przyczyniły się do przyspieszenia przygotowywania pism, zapewnienia

ich wyższej jakości i przejrzystości oraz sprawniejszego wdrażania do pracy nowych pracowników. Tym samym z całą odpowiedzialnością opracowanie polecić można nie tylko aplikantom radcowskim i adwokackim, lecz także nawet doświadczonym adwokatom, radcom prawnym i prokuratorom zajmującym się sprawami rodzinnymi. Przejrzysty sposób prezentowania treści czyni opracowanie przydatnym również dla studentów, którzy coraz częściej już w czasie edukacji uniwersyteckiej na stałe współpracują z kancelariami i otwarcie domagają się zajęć z zakresu przygotowywania pism sądowych. Tego typu warsztaty specjalizacyjne z prawa rodzinnego odbywają się m.in. na Uniwersytecie Warszawskim.

Opracowanie składa się z trzynastu rozdziałów. Każdy z nich poświęcony został odrębnej sprawie rodzinnej. Omówione zostały sprawy rodzinne najczęściej występujące w praktyce i na egzaminach zawodowych. W każdym rozdziale zawarto przykładowy stan faktyczny, wzór pisma procesowego dostosowany do tego stanu faktycznego, praktyczny komentarz oraz wybór najważniejszego orzecznictwa. Elementem, który wyróżnia opracowanie, są szczegółowe stany faktyczne wzorowane na zadaniach pojawiających się podczas kolokwiiów z prawa rodzinnego na aplikacjach prawniczych. Czytelnik po zapoznaniu się ze stanem faktycznym może spróbować sam przygotować odpowiednie pismo, a następnie skonfrontować je ze wzorem. Zarazem wzory pism nie mają charakteru abstrakcyjnego, lecz obrazują, jak można rozwiązać konkretne problemy prawne z wykorzystaniem wcześniej podanych faktów i dowodów. W komentarzach praktycznych wyjaśnione zostały wszystkie najtrudniejsze zagadnienia pojawiające się przy opracowywaniu danego pisma, w tym m.in. przesłanki materialnoprawne, tryb postępowania i właściwość sądu, legitymacja stron, wymagania formalne pisma, wnioski dowodowe, sposób konstruowania wniosku o udzielenie zabezpieczenia oraz opłaty. Komentarze pozwalają czytelnikowi nie tylko poznać praktyczne aspekty formułowania poszczególnych części pism procesowych, ale również przyswoić i ugruntować wiedzę z zakresu prawa rodzinnego. Zebranie w jednym miejscu najważniejszego i aktualnego orzecznictwa umożliwia czytelnikowi zaoszczędzenie czasu, który poświęca się na wertowanie komentarzy i przeglądanie baz danych na potrzeby przygotowania konkretnego rodzaju pisma sądowego.

Opracowanie ma charakter praktyczny. We wzorach oraz komentarzach postawiliśmy na rozwiązania powszechnie sprawdzone w sądowej praktyce stosowania prawa. W niektórych przypadkach nastąpiło to nawet wbrew naszym przekonaniom wyrażanym w publikacjach o charakterze ściśle naukowym. Ewentualne rozbieżności zasygnalizowaliśmy tylko w zakresie stanowisk niektórych sądów, a nie przedstawicieli nauki prawa. Niemniej właściwe podstawy teoretyczne są niezbędne do przygotowywania profesjonalnych pism procesowych. Doświadczenie zawodowe wskazuje, że możliwe jest skorygowanie praktyki, która nie znajduje wystarczających podstaw naukowych. Tym samym gorąco zachęcamy do uzupełniania wiedzy uzyskanej dzięki

naszemu opracowaniu przez zapoznanie się z artykułami naukowymi dotyczącymi poszczególnych instytucji prawa rodzinnego, a także komentarzami do Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz Kodeksu postępowania cywilnego.

Opracowanie uwzględnia stan prawny na 1.01.2023 r.

r.pr. dr Jakub Pawliczak

r.pr. dr Małgorzata Wach-Pawliczak

Rozdział 1

POZWY W SPRAWACH ALIMENTACYJNYCH

A. Przykładowy stan faktyczny

Aleksander Kowalski (zam. al. Solidarności 127/127, 05-077 Warszawa, PESEL: 12345678922) oraz Katarzyna Malinowska (zam. ul. Kraszewskiego 24/22, 05-800 Pruszków, PESEL: 12345678911, e-mail: k.malinowska@gmailik.com, nr tel.: 515555510) pozostawali od 2012 r. w związku nieformalnym. Dnia 5.01.2014 r. w Warszawie urodził się im syn Maksymilian Kowalski (PESEL: 14210512344). Ojcostwo dziecka zostało uznane przez Aleksandra Kowalskiego. Do grudnia 2021 r. rodzice wraz z synem zamieszkiwali w mieszkaniu ojca w Warszawie. Po tym jak rodzice rozstali się w grudniu 2021 r., matka zamieszkała z synem w swoim mieszkaniu w Pruszkowie. W Sądzie Rejonowym w Pruszkowie (III Wydział Rodzinny i Nieletnich, sygn. III Nsm 16/22) toczy się zainicjowana przez ojca w lutym 2022 r. sprawa o ustanowienie pieczy naprzemiennej nad małoletnim. Na mocy postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia z 10.04.2022 r. ustalono miejsce pobytu syna w każdorazowym miejscu zamieszkania matki oraz kontakty ojca z synem w co drugi weekend od piątku po szkole do niedzieli do 20:00 w miejscu zamieszkania ojca. Małoletni Maksymilian uczęszcza do 1 klasy Szkoły Podstawowej nr 1 w Pruszkowie.

Aleksander Kowalski odmawia świadczenia alimentów na rzecz syna do rąk matki. Pokrywa koszty utrzymania syna w czasie kontaktów z nim i przekazuje mu gotówkę na drobne wydatki. Ojciec uważa, że to on powinien decydować, na które zajęcia będzie teraz uczęszczał syn.

Katarzyna Malinowska podczas spotkania z radcą prawnym zleciła mu uzyskanie alimentów dla syna w wysokości ok. 2500 zł miesięcznie. Chciałaby, o ile to możliwe, aby postępowanie sądowe toczyło się w Pruszkowie, a nie w Warszawie. Podczas rozmowy z Katarzyną Malinowską radca prawny uzyskał następujące informacje co do podstawowych kosztów utrzymania małoletniego:

- 1) koszty utrzymania mieszkania: 1500 zł miesięcznie (czynsz – 700 zł; prąd – 150 zł; woda – 150 zł; telewizja i Internet – 100 zł; rata kredytu na wyposażenie pokoju dla syna – 300 zł; środki czystości do mieszkania – 100 zł);
- 2) szkoła:
 - a) podręczniki i pomoce szkolne – 400 zł rocznie,
 - b) rada rodziców – 120 zł rocznie,
 - c) składka klasowa – 20 zł miesięcznie,
 - d) wycieczki klasowe – 360 zł rocznie;
- 3) wyżywienie – 800 zł miesięcznie ze względu na alergię na gluten;
- 4) prywatne lekcje języka angielskiego – 2 × w tygodniu po 60 minut, płatne „do ręki” lektorce (50 zł za 60 min. lekcji);
- 5) matka chciałaby zapisać syna na naukę pływania – ok. 200 zł miesięcznie;
- 6) odzież – ok. 3000 zł rocznie;
- 7) obuwie – ok. 1000 zł rocznie;
- 8) środki higieniczne – ok. 100 zł miesięcznie;
- 9) drobne rozrywki (kino, sale zabaw) – ok. 100 zł miesięcznie;
- 10) wakacje letnie – ok. 2500 zł; zimowisko – ok. 1500 zł (ostatnio w Zakopanem).

Katarzyna Malinowska wyjaśniła, że oprócz wskazanych powyżej wydatków ponosi istotne koszty utrzymania własnego, w tym rehabilitacji w związku ze zwyrodnieniem kręgosłupa. Przeznacza na ten cel ok. 600 zł miesięcznie. Na wyżywienie własne przeznacza 800 zł miesięcznie. Twierdzi, że po pokryciu opłat za mieszkanie, kosztów zajęć z j. angielskiego dla syna i jego wyżywienia nie pozostają jej żadne wolne środki. Finansowo wspiera ją matka. Katarzyna Malinowska ma wykształcenie wyższe. Ukończyła zarządzanie na Uniwersytecie Warszawskim. Pracuje jako kierowniczka sekretariatu w Urzędzie Skarbowym w Pruszkowie. Zarabia miesięcznie ok. 3300 zł netto.

Katarzyna Malinowska wskazała, że Aleksander Kowalski ma wykształcenie wyższe. Ukończył informatykę na Politechnice Warszawskiej. Pracował od 2010 r. w IT sp. z o.o. (ul. Żytnia 12, 01-014 Warszawa) na stanowisku programisty i zarabiał w 2021 r. ok. 9500 zł netto miesięcznie na podstawie umowy o pracę. W 2021 r. uzyskał dochód roczny w wysokości 140 000 zł. Katarzynie Malinowskiej udało się w tajemnicy przed partnerem zrobić kopię jego zeznania PIT za 2021 r. Katarzyna Malinowska uważa, że w 2022 r. zarabiał on jeszcze więcej. Zarazem w ocenie Katarzyny Malinowskiej jej były partner nigdy się nie przepracowywał. Zawsze zarabiał znacznie mniej niż koledzy, którzy z gorszymi wynikami ukończyli studia. Mimo tego zawsze zabierał partnerkę i syna na wakacje zagraniczne (w 2021 r. na Wyspy Kanaryjskie). W ostatnim czasie w trakcie jednej z rozmów Aleksander Kowalski wspomniał, że pracuje jako informatyk w Biurze Rzecznika Praw Dziecka z wynagrodzeniem 5000,00 zł netto. Katarzyna Malinowska nie wie, czy jest to informacja prawdziwa i czy jest to jedyne, czy też dodatkowe miejsce pracy Aleksandra Kowalskiego.

Katarzyna Malinowska stwierdziła, że dobrze sytuację majątkową jej oraz syna zna babcia dziecka – Małgorzata Malinowska (zam. ul. Postępu 7/28, 05-090 Raszyn) oraz jej koleżanka z pracy – Amelia Kamińska (zam. ul. Dobra 5/45, 05-800 Pruszków), której syn uczęszcza z małoletnim Maksymilianem Kowalskim do tej samej klasy.

Pełnomocnik poprosił Katarzynę Malinowską o przyniesienie na następne spotkanie: odpisu skróconego aktu urodzenia dziecka, zaświadczenia od pracodawcy o wysokości zarobków, a także wspomnianego zeznania podatkowego Pozwanego za 2021 r. Pełnomocnik pouczył Katarzynę Malinowską, że jeżeli chce uzyskać korzystne rozstrzygnięcie sprawie (w szczególności w wyniku rozpatrzenia wniosku o udzielenie zabezpieczenia), należy do pozwu załączyć jak najwięcej dowodów. Na następnym spotkaniu pełnomocnik otrzymał od Katarzyny Malinowskiej żądane dokumenty, a także:

- 1) zaświadczenie od alergologa dotyczące uczulenia syna na gluten;
- 2) zaświadczenie ze szkoły pływackiej o cenie kursu;
- 3) rachunki za czynsz i media oraz umowę kredytu;
- 4) zaświadczenie od wychowawcy o kosztach ponoszonych w związku z edukacją syna;
- 5) wybrane faktury i rachunki za zakup odzieży, obuwia i wyżywienia dla syna;
- 6) zaświadczenie o kosztach rehabilitacji Anny Malinowskiej.

B. Wzór pozwu o zasądzenie alimentów

Pruszków,

Sąd Rejonowy w Pruszkowie
III Wydział Rodzinny i Nieletnich
ul. Kraszewskiego 22, 05-800 Pruszków

Powód:

Maksymilian Kowalski (małoletni)

PESEL: 14210512344

zam. ul. Kraszewskiego 24/22, 05-800 Pruszków

reprezentowany przez matkę – Katarzynę Malinowską

– przedstawiciela ustawowego

PESEL: 12345678911

zam. ul. Kraszewskiego 24/22, 05-800 Pruszków

adres e-mail: k.malinowska@gmail.com;

tel. 515555510

zastępowany przez r.pr. Radosława Leksa

Kancelaria Radcy Prawnego, ul. Krucza 1 lok. 1,

01-014 Warszawa

adres e-mail: kancelaria@radcaradoslawleks.pl;
tel. 615615615

Pozwany:

Aleksander Kowalski

PESEL: 12345678922

zam. al. Solidarności 127/127, 05-077 Warszawa

Wartość przedmiotu sporu: 30 000 zł (12×2500 zł)
(ustawowe zwolnienie od kosztów sądowych)

POZEW O ALIMENTY
wraz z wnioskiem o udzielnie zabezpieczenia

Działając w imieniu i na rzecz małoletniego Maksymiliana Kowalskiego (pełnomocnictwo w załączeniu – ustawowo zwolnione od opłaty skarbowej), wnoszę o:

I. zasądzenie od Aleksandra Kowalskiego na rzecz jego małoletniego syna Maksymiliana Kowalskiego, ur. 5.01.2014 r. w Warszawie, alimentów w kwocie po 2500 zł (słownie: dwa tysiące pięćset złotych) miesięcznie, płatnych z góry do 10. dnia każdego miesiąca, do rąk matki małoletniego – Katarzyny Malinowskiej, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia wniesienia pozwu;

II. przeprowadzenia rozprawy także pod nieobecność Powoda;

III. nadanie na zasadzie art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. rygoru natychmiastowej wykonalności wyrokowi zasądzającemu alimenty;

IV. wydanie wyroku zaocznego, opatrzonego rygorem natychmiastowej wykonalności, w przypadkach prawem przewidzianych;

V. zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

VI. Wniosek o udzielenie zabezpieczenia

Na podstawie art. 730 § 1 w zw. z art. 753 § 1 k.p.c. wnoszę o udzielenie zabezpieczenia roszczenia o alimenty przez zobowiązanie Pozwanego Aleksandra Kowalskiego do świadczenia na czas trwania postępowania na rzecz jego małoletniego syna Maksymiliana Kowalskiego, ur. 5.01.2014 r. w Warszawie, kwoty po 2300 zł (słownie: dwa tysiące trzysta złotych) miesięcznie, płatnej z góry do 10. dnia każdego miesiąca, do rąk matki Powoda – Katarzyny Malinowskiej, wraz z odsetkami ustawowymi za

opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia wniesienia pozwu.

VII. Wnioski dowodowe

Ponadto wnoszę o:

- 1) dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków:
 - a) Małgorzaty Malinowskiej (zam. ul. Postępu 7/28, 05-090 Raszyn),
 - b) Amelii Kamińskiej (zam. ul. Dobra 5/45, 05-800 Pruszków)– obydwu (a–b) w celu wykazania faktów: usprawiedliwionych potrzeb małoletniego Powoda, w tym wydatków ponoszonych na ich zaspokojenie; zdolności zarobkowych i majątkowych Pozwanego; możliwości zarobkowych i majątkowych przedstawicielki ustawowej Powoda; usprawiedliwionych zobowiązań przedstawicielki ustawowej Powoda;
- 2) dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów:
 - a) odpisu skróconego aktu urodzenia Powoda (**załącznik nr 2**)
 - w celu wykazania faktu: ojcostwa Pozwanego względem Powoda;
 - b) postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia z 10.04.2022 r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Pruszkowie (III Wydział Rodzinny i Nieletnich), sygn. III Nsm 16/22 (**załącznik nr 3**)
 - w celu wykazania faktów: sądowego zabezpieczenia miejsca pobytu Powoda w każdorazowym miejscu zamieszkania matki; ustalenia kontaktów Pozwanego z synem w co drugi weekend;
 - c) rachunków za czynsz i media oraz umowy kredytu na wykończenie pokoju dla Powoda (**załącznik nr 4**);
 - d) zaświadczenia od wychowawcy Powoda o kosztach związanych z edukacją małoletniego (**załącznik nr 5**);
 - e) zaświadczenia od lekarza alergologa dotyczącego uczulenia Powoda na gluten (**załącznik nr 6**);
 - f) zaświadczenia ze szkoły pływackiej o cenie kursu (**załącznik nr 7**);
 - g) wybranych faktur i rachunków za zakup odzieży, obuwia i żywności dla Powoda (**załącznik nr 8**)
 - wszystkich powyższych (pkt c–g) w celu wykazania faktów: usprawiedliwionych potrzeb małoletniego Powoda oraz kosztów ponoszonych przez matkę Powoda na ich zaspokojenie;
 - h) zeznania podatkowego PIT o wysokości osiągniętego przez Pozwanego dochodu w roku 2021 (**załącznik nr 9**)
 - w celu wykazania faktu: zarobków uzyskiwanych przez Pozwanego;
 - i) zaświadczenia o zatrudnieniu i wysokości zarobków uzyskiwanych przez Katarzynę Malinowską (**załącznik nr 10**)
 - w celu wykazania faktu: zarobków uzyskiwanych przez przedstawicielkę ustawową Powoda;

- j) zaświadczenia o kosztach rehabilitacji (**załącznik nr 11**)
 - w celu wykazania faktu: wydatków przedstawicielki ustawowej Powoda na rehabilitację;
- 3) zobowiązanie Pozwanego do przedłożenia w terminie 14 dni od otrzymania odpisu pozwu, a następnie dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z dokumentów, które nie są w posiadaniu strony powodowej, tj.:
 - a) deklaracji podatkowych PIT Pozwanego dotyczących wszystkich źródeł dochodu składanych do Urzędu Skarbowego za 2022 r. wraz z potwierdzeniem złożenia,
 - b) zaświadczeń od wszystkich pracodawców i zleceniodawców Pozwanego o wysokości jego zarobków brutto i netto za 6 ostatnich miesięcy wraz ze wszelkimi nagrodami i dodatkami do wynagrodzenia
 - obydwu powyższych (a–b) w celu wykazania faktu: zarobków uzyskiwanych przez Pozwanego;
- 4) na podstawie art. 248 k.p.c. zobowiązanie IT sp. z o.o. (ul. Żytnia 12, 01-014 Warszawa) do udzielenia informacji, czy Pozwany Aleksander Kowalski (PESEL: 12345678922) jest zatrudniony w tej spółce lub świadczy usługi na rzecz tej spółki, a jeżeli tak, to również do przedłożenia informacji o wysokości jego zarobków brutto i netto za 6 ostatnich miesięcy wraz ze wszelkimi nagrodami i dodatkami do wynagrodzenia, a następnie dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z tych dokumentów
 - w celu wykazania faktu: zatrudnienia Pozwanego i uzyskiwanego przez niego wynagrodzenia za pracę;
- 5) dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z przesłuchania:
 - a) przedstawicielki ustawowej Powoda,
 - b) Pozwanego
 - w celu wykazania faktów: usprawiedliwionych potrzeb małoletniego Powoda, w tym wydatków ponoszonych na ich zaspokojenie, możliwości zarobkowych i majątkowych Pozwanego, możliwości zarobkowych i majątkowych przedstawicielki ustawowej Powoda, usprawiedliwionych zobowiązań przedstawicielki ustawowej Powoda.

Zgodnie z art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c. informuję, że Strony nie podjęły mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu z uwagi na to, że Pozwany stanowczo odmówił świadczenia alimentów na rzecz swojego syna.

Uzasadnienie

I. Sytuacja rodzinna małoletniego Powoda

Powód – małoletni Maksymilian Kowalski urodził się 5.01.2014 r. w Warszawie. Pochodzi z nieformalnego związku Pozwanego Aleksandra Kowalskiego z Katarzyną Malinowską.

Dowód: odpis skrócony aktu urodzenia małoletniego Powoda (*załącznik nr 2*)

Rodzice małoletniego pozostawali od 2012 r. w związku nieformalnym. Do grudnia 2021 r. rodzice wraz z synem zamieszkiwali w mieszkaniu ojca w Warszawie. Po rozstaniu się rodziców w grudniu 2021 r. małoletni Powód zamieszkuje z matką – Katarzyną Malinowską w jej mieszkaniu w Pruszkowie. Na mocy postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia z 10.04.2022 r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Pruszkowie (III Wydział Rodzinny i Nieletnich, sygn. III Nsm 16/22) ustalono miejsce pobytu małoletniego w każdorazowym miejscu zamieszkania matki oraz kontakty ojca z synem w co drugi weekend od piątku po szkole do niedzieli do 20:00, w miejscu zamieszkania ojca. Małoletni Maksymilian uczęszcza do 1 klasy Szkoły Podstawowej nr 1 w Pruszkowie.

Dowód: odpis postanowienia o zabezpieczeniu z 10.04.2022 r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Pruszkowie, sygn. III Nsm 16/22 (*załącznik nr 3*)

Pozwany po rozstaniu z matką Powoda oświadczył, że nie będzie świadczył alimentów na rzecz syna. Pozwany odmawia też pokrywania kosztów zajęć dodatkowych syna, albowiem uważa, że tylko ojciec ma prawo decydowania o tych zajęciach.

II. Usprawiedliwione potrzeby małoletniego Powoda

Na pokrycie usprawiedliwionych potrzeb małoletniego Powoda konieczna jest kwota w wysokości ok. 3400–3500 zł miesięcznie. Składają się na nią następujące miesięczne wydatki:

- 1) Udział w kosztach utrzymania mieszkania i w opłatach za media – 900 zł
Łączy koszt utrzymania mieszkania, w którym zamieszkuje małoletni Powód, wraz z opłatami za media, wynosi 1200 zł miesięcznie. Na kwotę tę składają się opłaty za czynsz – 700 zł, prąd – 150 zł, wodę – 150 zł, telewizję i Internet – 100 zł, środki czystości – 100 zł. Mieszkanie zajmują matka i syn. Połowa opłat (600 zł) przypada zatem na Powoda. Ponadto matka pokrywa ratę kredytu przeznaczonego wyłącznie na wyposażenie pokoju dla syna – 300 zł. Wydatki na ten cel powinny zostać zaliczone do usprawiedliwionych kosztów utrzymania syna.
Dowód: rachunki za czynsz i media oraz umowa kredytu na wykończenie pokoju (*załącznik nr 4*)

- 2) Wydatki związane ze szkołą – ok. 95 zł

Są to następujące wydatki:

- a) podręczniki i pomoce szkolne – 400 zł rocznie (ok. 35 zł miesięcznie);
- b) rada rodziców – 120 zł rocznie (10 zł miesięcznie),
- c) składka klasowa – 20 zł miesięcznie,
- d) wycieczki klasowe – 360 zł rocznie (30 zł miesięcznie).

Dowód: zaświadczenie od wychowawcy Powoda o kosztach związanych z edukacją małoletniego (*załącznik nr 5*)

3) Wyżywienie – 800 zł

Koszty wyżywienia małoletniego Powoda są wysokie z uwagi na alergię na gluten stwierdzoną przez lekarza alergologa. Matka musi kupować droższe produkty.

Dowód: zaświadczenia od alergologa dotyczące uczulenia Powoda na gluten (*załącznik nr 6*); wybrane faktury za zakup żywności dla Powoda (*załącznik nr 8*)

4) Prywatne lekcje języka angielskiego – ok. 450 zł

Powód uczęszcza dwa razy w tygodniu na indywidualne zajęcia dodatkowe z języka angielskiego do lektorki. Zajęcia trwają 60 min. Koszt jednych zajęć to 50 zł. Miesięcznie na ten cel matka przeznacza średnio 450 zł. Pieniądze przekazywane są lektorce „do ręki”, przez co zajęcia są tańsze. Wskazany koszt zajęć jest zgodny z zasadami doświadczenia życiowego.

5) Nauka pływania – ok. 200 zł

Małoletni Maksymilian jest uzdolniony sportowo. Matka chciałaby go zapisać na naukę pływania. Koszt zajęć z instruktorem to 200 zł miesięcznie. Obecnie matki na to nie stać. Pozwany bezzasadnie odmówił finansowania kosztów zajęć dodatkowych syna.

Dowód: zaświadczenia ze szkoły pływackiej o cenie kursu (*załącznik nr 7*)

6) Koszty zakupu odzieży i obuwia – ok. 335 zł

Na odzież matka wydaje ok. 3000 zł rocznie, na obuwie – ok. 1000 zł rocznie (6 par, w tym buty do szkoły i na WF). Małoletni Maksymilian jest w okresie intensywnego wzrostu. Potrzebuje co sezon wymiany garderoby. Jest też dzieckiem bardzo aktywnym i szybko zużywa ubrania oraz buty.

Dowód: wybrane faktur i rachunki za zakup odzieży i obuwia dla Powoda (*załącznik nr 8*)

7) Drobnie rozrywki (kino, sale zabaw, teatr) – 100 zł

8) Środki higieniczne dla Powoda (szampon, szczoteczka do zębów, pasta do zębów, mydło, papier toaletowy itp.) – ok. 100 zł

9) Leczenie Powoda – ok. 100 zł

Powód nie choruje przewlekłe, lecz – jak większość dzieci w jego wieku – często dotykają go infekcje dróg oddechowych i przeziębienia. Zdarzało się, że w wypadkach nagłych matka zapisywała syna na prywatną wizytę lekarską w kwocie 120 zł. Z uwagi na wysokie ceny leków wskazana kwota 100 zł miesięcznie na leczenie syna jest zgodna z zasadami doświadczenia życiowego.

10) Koszty wakacji letnich i ferii zimowych – ok. 335 zł

Małoletni Powód ukończył już 8 lat. Koszty wypoczynku dla dziecka w jego wieku są zawsze odpłatne. Na wakacje letnie konieczna jest kwota ok. 2500 zł. W czasie, gdy rodzice Powoda zamieszkiwali razem, byli z synem na wakacjach m.in. na Wyspach Kanaryjskich. Koszt ferii zimowych wynosi ok. 1500 zł. W lutym 2021 r. matka była z synem w Zakopanem i na noclegi wydała razem 3000 zł.

Powyższe podstawowe i przewidywalne wydatki sumują się do kwoty 3415 zł miesięcznie. Wyliczenie to nie obejmuje wydatków incydentalnych i nieprzewidywalnych. Z uwagi na trudną sytuację materialną w chwili obecnej matka Powoda nie jest w stanie pokrywać wszystkich wskazanych powyżej kosztów. Pozwany odmawia świadczenia alimentów i dlatego zasadne jest ich zasądzenie od chwili wniesienia pozwu.

Dowód:

- 1) zeznania świadków;
- 2) przesłuchanie przedstawicielki ustawowej Powoda

III. Możliwości zarobkowe i majątkowe oraz usprawiedliwione zobowiązania matki Powoda

Matka Powoda – Katarzyna Malinowska pracuje jako kierowniczką sekretariatu w Urzędzie Skarbowym w Pruszkowie. Zarabia miesięcznie ok. 3300 zł netto.

Dowód: zaświadczenie o wysokości zarobków uzyskiwanych przez Katarzynę Malinowską (*załącznik nr 10*)

Katarzyna Malinowska na wyżywienie własne przeznacza 800 zł miesięcznie. Jak wskazano powyżej, przypadające na nią koszty utrzymania mieszkania wynoszą ok. 600 zł miesięcznie. Ponadto 600 zł miesięcznie Katarzyna Malinowska przeznacza na rehabilitację konieczną z uwagi na zwyrodnienie kręgosłupa. Po pokryciu wszystkich kosztów utrzymania mieszkania (1500 zł), własnych najbardziej podstawowych potrzeb (wyżywienie, ubrania) oraz kosztów zajęć z języka angielskiego dla syna i jego wyżywienia, nie pozostają jej żadne wolne środki.

Dowód: zaświadczenia o kosztach rehabilitacji (*załącznik nr 11*)

Z uwagi na to, że Pozwany nie świadczy alimentów i całość kosztów utrzymania syna spoczywa na Katarzynie Malinowskiej, finansowo wspierać ją musi jej matka Małgorzata Malinowska.

Dowód: zeznania świadków; przesłuchanie przedstawicielki ustawowej Powoda

IV. Możliwości zarobkowe i majątkowe Pozwanego

Pozwany ma bardzo wysokie rzeczywiste możliwości zarobkowe i majątkowe. Aleksander Kowalski ma wykształcenie wyższe. Ukończył informatykę na Politechnice Warszawskiej. Pracował od 2010 r. w IT sp. z o.o. w Warszawie na stanowisku programisty i zarabiał w 2021 ok. 9500 zł netto miesięcznie na podstawie umowy o pracę. W 2021 r. uzyskał dochód roczny w wysokości 140 000 zł. Przedstawicielka ustawowa

Powoda ma wszelkie podstawy sądzić, że w 2022 r. Pozwany zarobił jeszcze więcej, gdyż przed rozstaniem żyli na bardzo wysokim poziomie i niczego im nie brakowało.

Dowód: zeznanie podatkowe PIT o wysokości osiągniętego przez Pozwanego dochodu w 2021 r. (*załącznik nr 9*)

Niedawno Pozwany oświadczył przedstawicielce ustawowej Powoda, że pracuje jako informatyk w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich. Przedstawicielka ustawowa Powoda nie wie, czy jest to informacja prawdziwa, a jeżeli tak, to czy jest to jedyne, czy też dodatkowe miejsce pracy Aleksandra Kowalskiego. Jeżeli w wyniku zmiany zatrudnienia zmniejszyły się jego zarobki, zmiany tej nie należy uwzględniać ze względu na art. 136 k.r.o. Nie zaszedł bowiem żaden ważny powód, który uzasadniałby zmianę przez Pozwanego zatrudnienia na mniej dochodowe, w sytuacji gdy jest on zobowiązany partycypować w kosztach wychowania i utrzymania dziecka.

W ocenie Katarzyny Malinowskiej Pozwany nigdy nie wykorzystywał w pełni swoich ponadprzeciętnych możliwości zarobkowych i intelektualnych. Zarabiał znacznie mniej niż koledzy, którzy z gorszymi wynikami ukończyli studia. Możliwe jest też, że przedstawicielka ustawowa nie wiedziała o jego wszystkich dochodach. Zabierał bowiem partnerkę i syna na wakacje o wysokim standardzie (ostatnio Wyspy Kanaryjskie w 2021 r.). W świetle art. 135 § 1 k.r.o. oraz utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych należy brać pod uwagę rzeczywiste możliwości zarobkowe i majątkowe Pozwanego, a nie aktualnie otrzymywane wynagrodzenie. Możliwości zarobkowe Pozwanego jako doświadczonego informatyka są ponadprzeciętnie wysokie i wynoszą co najmniej 10 000,00 zł netto miesięcznie. Ponadto Pozwany jest właścicielem atrakcyjnego mieszkania w centrum Warszawy (al. Solidarności 127/127).

Z uwagi na to, że strona powodowa nie ma pełnej wiedzy na temat obecnych rzeczywistych zarobków Pozwanego, zasadny jest wniosek o zobowiązanie go przez Sąd do przedłożenia deklaracji podatkowych PIT dotyczących wszystkich źródeł dochodu składanych do Urzędu Skarbowego za 2022 r. wraz z potwierdzeniem złożenia, a także do przedłożenia zaświadczeń od wszystkich pracodawców i zleceniodawców Pozwanego o wysokości jego zarobków brutto i netto za 6 ostatnich miesięcy wraz ze wszelkimi nagrodami i dodatkami do wynagrodzenia. Z ostrożności, gdyby Pozwany nie ujawnił wszystkich swoich źródeł dochodów, strona powodowa wnosi też na podstawie art. 248 k.p.c. o zobowiązanie bezpośrednio pracodawcy Pozwanego – IT sp. z o.o. (ul. Żytunia 12, 01-014 Warszawa) do udzielenia informacji, czy Pozwany jest zatrudniony w tej spółce lub świadczy usługi na rzecz tej spółki, a jeżeli tak, to również do przedłożenia informacji o wysokości jego zarobków brutto i netto za 6 ostatnich miesięcy wraz ze wszelkimi nagrodami i dodatkami do wynagrodzenia. Wszystkie te wnioski dowodowe zmierzają do ustalenia rzeczywiście osiągniętych przez Pozwanego zarobków i innych dochodów.

V. Podstawa prawna żądania i uzasadnienie wysokości dochodzonych alimentów

Zgodnie z art. 133 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Niewątpliwie małoletni Powód nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie. Powód nie ma żadnego majątku, z którego dochody mogłyby pokrywać koszty jego utrzymania.

Zakres świadczeń alimentacyjnych, zgodnie z art. 135 k.r.o., zależy – z jednej strony – od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz – z drugiej strony – od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Między tymi czynnikami zachodzi ścisła współzależność (tak wyrok SN z 10.10.1969 r., III CRN 350/69, OSNPG 1970/2, poz. 15). W wyroku SN z 15.10.1998 r., I CKN 860/97, LEX nr 328059, trafnie podkreślono, że „usprawiedliwione potrzeby uprawnionego powinny być zaspokojone w takim zakresie, w jakim pozwalają na to możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego”.

Ustalając zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletniego dziecka, które powinny być zaspokajane, Sąd powinien mieć na względzie treść art. 96 k.r.o. Przepis ten przewiduje, że rodzice obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka. W konsekwencji „rodzice w zależności od swych możliwości są obowiązani zapewnić dziecku środki do zaspokojenia zarówno jego potrzeb fizycznych (wyżywienia, mieszkania, odzieży, higieny osobistej, leczenia w razie choroby), jak i duchowych (kulturalnych), a także środki wychowania (kształcenia ogólnego, zawodowego), według zdolności, dostarczania rozrywek i wypoczynku. Przy ocenie, które z potrzeb uprawnionego powinny być uznane na potrzeby usprawiedliwione, należy z jednej strony brać pod uwagę możliwości zobowiązanego, z drugiej zaś zakres i rodzaj potrzeb. Będzie to mieć wpływ na rozstrzygnięcie, w jakiej mierze możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego będą wzięte pod uwagę przy oznaczaniu zakresu obowiązku alimentacyjnego. Zawsze jednak każde dziecko musi mieć zapewnione podstawowe warunki egzystencji w postaci wyżywienia zapewniającego jego prawidłowy rozwój fizyczny, stosowną do wieku odzież, środki na ochronę zdrowia, kształcenie podstawowe i zawodowe oraz na ochronę jego osoby i majątku. Wyjście poza wymienione potrzeby zależy już tylko od osobistych cech dziecka oraz od zamożności i przyjętego przez zobowiązanego modelu konsumpcji” (tak uchwała SN z 16.12.1987 r., III CZP 91/86, OSNC 1988/4, poz. 42, uzasadnienie tezy III). W świetle orzecznictwa na wysokość należnych alimentów wpływ ma także zasada równej stopy życiowej rodziców i dzieci.

Z uwagi na powyższe przepisy i dyrektywy, należy uznać, że dochodzona przez Powoda kwota alimentów od ojca w wysokości 2500 zł miesięcznie jest adekwatna do wskazanych powyżej usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz bardzo wysokich zarobków i rzeczywistych możliwości zarobkowych zobowiązanego. W sytuacji gdy ojciec zarabia co najmniej 10 000 zł miesięcznie, ma mieszkanie własnościowe

i nie ma nikogo innego poza synem na utrzymaniu, jest on w stanie świadczyć alimenty w żądanej wysokości, bez żadnego uszczerbku dla utrzymania własnego. Przy ustalaniu wysokości alimentów należy mieć na względzie także fakt, że przedstawicielka ustawowa ma znacznie mniejsze możliwości zarobkowe niż Pozwany (osiąga co najmniej 3 razy mniejsze dochody). Zarazem to na niej spoczywa główny ciężar osobistego wychowania i utrzymania syna (art. 135 § 2 k.r.o.). W takim stanie rzeczy Pozwany powinien pokrywać zdecydowaną większość kosztów utrzymania syna, czyli nawet ponad 70% tych kosztów (łącznie wynoszą one ok. 3400–3500 zł miesięcznie).

VI. Uzasadnienie wniosku o udzielenie zabezpieczenia

Udzielenie zabezpieczenia roszczeniu alimentacyjnemu Powoda jest konieczne nade wszystko z tego względu, że ojciec obecnie nie świadczy alimentów, a jedynie ogranicza się do ponoszenia wydatków na syna podczas kontaktów z nim. Cały pozostały ciężar utrzymywania syna spoczywa na matce Powoda, która nie ma środków pozwalających na pokrycie wszystkich usprawiedliwionych potrzeb syna. Z tego względu finansowo wspierać ją musi matka (babcia Powoda), mimo że Pozwany w pierwszej kolejności powinien świadczyć środki utrzymania na rzecz swojego syna. W orzecznictwie trafnie zauważa się, że „obowiązek alimentacyjny względem małżonka czy małoletniego dziecka ma swoje źródło nie w czynności prawnej lub orzeczeniu sądu, lecz powstaje z mocy prawa (art. 27 k.r.o. i art. 133 § 1 k.r.o.). Nawet zatem dobrowolne zaspokajanie potrzeb uprawnionego nie musi oznaczać bezzasadności uregulowania ww. obowiązku w drodze ugody czy wyroku” (tak wyrok SA w Krakowie z 26.02.2019 r., I ACa 360/18, LEX nr 3222700).

Zgodnie z art. 753 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. w sprawach o alimenty zabezpieczenie może polegać na zobowiązaniu obowiązanej do zapłaty uprawnionemu jednorazowo albo okresowo określonej sumy pieniężnej. W sprawach tych podstawą zabezpieczenia jest jedynie uprawdopodobnienie istnienia roszczenia.

Powód uprawdopodobnił roszczenie o zasądzenie alimentów przez przedstawienie licznych dowodów, w tym dowodów z dokumentów, na okoliczność jego usprawiedliwionych potrzeb oraz wysokich możliwości zarobkowych Pozwanego. Załączone dokumenty oraz zasady doświadczenia życiowego jednoznacznie wskazują, że dla pokrycia usprawiedliwionych potrzeb Powoda konieczne jest świadczenie przez Pozwanego na rzecz małoletniego alimentów przez czas trwania postępowania. Załączony do pozwu materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, że już na tym etapie postępowania Powód uprawdopodobnił swoje roszczenie co najmniej na kwotę 2300 zł miesięcznie.

VII. Kwestie formalne

Właściwość miejscową tut. Sądu ustalono zgodnie z art. 32 k.p.c., tj. według miejsca zamieszkania uprawnionego do roszczeń alimentacyjnych. Powód zamiesz-

kuje z matką w Pruszkowie. Właściwość rzeczową ustalono na podstawie art. 17 pkt 4 k.p.c.

Pozew jest wolny od opłaty sądowej (art. 96 ust. 1 pkt 2 u.k.s.c.). W sprawie o alimenty złożenie dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa nie podlega opłacie skarbowej (art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. a u.o.s.).

Obowiązek wskazania wartości przedmiotu sporu wynika z art. 19 § 2 k.p.c. Wartość ta została ustalona zgodnie z art. 22 k.p.c. jako suma dochodzonych świadczeń za okres 12 miesięcy.

VIII. Załączniki:

- 1) pełnomocnictwo;
- 2) odpis skrócony aktu urodzenia Powoda;
- 3) postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia z 10.04.2022 r. wydane przez Sąd Rejonowy w Pruszkowie (sygn. III Nsm 16/22);
- 4) wybrane rachunki za czynsz i media oraz umowa kredytu, z którego środki przeznaczono na wykończenie pokoju dla małoletniego Powoda;
- 5) zaświadczenie od wychowawcy Powoda o kosztach związanych z jego edukacją;
- 6) zaświadczenie od lekarza alergologa o uczuleniu Powoda na gluten;
- 7) zaświadczenie ze szkoły pływackiej o cenie kursu;
- 8) wybrane faktury i rachunki za zakup odzieży, obuwia i żywności dla Powoda;
- 9) zeznanie podatkowe PIT o wysokości osiągniętego przez Pozwanego dochodu w 2021 r.;
- 10) zaświadczenie o zatrudnieniu i wysokości zarobków uzyskiwanych przez przedstawicielkę ustawową Powoda;
- 11) zaświadczenie o kosztach rehabilitacji;
- 12) odpisu pozwu wraz z załącznikami.

Z tych względów wnoszę jak we wstępie.

.....
(podpis własnoręczny)
radca prawny Radosław Leks

C. Wzory żądań w innych pozwach alimentacyjnych

I. Podwyższenie alimentów

Na podstawie art. 138 w zw. z art. 133 § 1 k.r.o. wnoszę o podwyższenie alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie (III Wydział Rodzinny i Nieletnich) z 21.12.2015 r. (sygn. III RC 100/14), od Pozwanego Janusza Nowaka

na rzecz Powoda – małoletniego Jana Nowaka, urodzonego 10.05.2013 r. w Warszawie, z kwoty w wysokości 1000 zł miesięcznie do kwoty w wysokości 1500 zł (słownie: tysiąc pięćset zł) miesięcznie, płatnej z góry do 10. dnia każdego miesiąca, do rąk matki Powoda – Anny Nowak, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia wniesienia pozwu.

II. Obniżenie alimentów

Na podstawie art. 138 w zw. z art. 133 § 1 k.r.o. wnoszę o obniżenie alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie (III Wydział Rodzinny i Nieletnich) z 21.12.2015 r. (sygn. III RC 100/14) od Powoda Janusza Nowaka na rzecz Pozwanego – małoletniego Jana Nowaka, urodzonego 10.05.2013 r. w Warszawie, z kwoty w wysokości 2000 zł miesięcznie do kwoty w wysokości 1000 zł (słownie: tysiąc zł) miesięcznie, płatnej z góry do 10. dnia każdego miesiąca do rąk matki Pozwanego – Anny Nowak, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia wniesienia pozwu.

III. Uchylenie obowiązku alimentacyjnego

- 1) Wnoszę o uchylenie w całości z dniem 1.09.2022 r. obowiązku alimentacyjnego ustalonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie (III Wydział Rodzinny i Nieletnich) z 21.12.2015 r. (sygn. III RC 100/14) w wysokości 1500 zł miesięcznie, należnych od Powoda Janusza Nowaka na rzecz Pozwanego – Jana Nowaka, urodzonego 10.05.2000 r. w Warszawie, płatnych z góry do 10. dnia każdego miesiąca do rąk Pozwanego;
- 2) Wnoszę o uchylenie w całości z dniem wniesienia powództwa obowiązku alimentacyjnego ustalonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie (III Wydział Rodzinny i Nieletnich) z 21.12.2015 r. (sygn. III RC 100/14) w wysokości 1500 zł miesięcznie, należnych od Powoda Janusza Nowaka na rzecz Pozwanego – Jana Nowaka, urodzonego 10.05.2000 r. w Warszawie, a ewentualnie – na wypadek gdyby Sąd nie podzielił tego żądania – z daleko idącej ostrożności procesowej wnoszę o obniżenie z dniem wniesienia powództwa tych alimentów do kwoty 500 zł (słownie: pięćset zł) miesięcznie, płatnych z góry do 10. dnia każdego miesiąca do rąk Pozwanego.

IV. Przyczynianie się do zaspokajania potrzeb rodziny

- 1) Na podstawie art. 27 k.r.o. wnoszę o zasądzenie od Pozwanego Jana Kowalskiego tytułem przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny kwoty po 6000 zł (słownie: sześć tysięcy zł) miesięcznie, w tym kwoty 3000 zł miesięcznie na zaspokojenie potrzeb jego żony Powódki Anety Nowak-Kowalskiej, urodzonej 10.01.1980 r. w Warszawie, oraz kwoty 3000 zł miesięcznie na zaspokojenie potrzeb córki Pozwanego – małoletniej Aliny Kowalskiej urodzonej 10.03.2021 r.

w Warszawie, płatnej z góry do 10. dnia każdego miesiąca, do rąk Powódki Anny Nowak-Kowalskiej, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia wniesienia pozwu;

- 2) Na podstawie art. 27 k.r.o. wnoszę o zasądzenie od Pozwanego Jana Kowalskiego na rzecz Powódki Anety Nowak-Kowalskiej, urodzonej 10.01.1980 r. w Warszawie, kwoty po 4000 zł miesięcznie (słownie: cztery tysiące zł) tytułem przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny, płatnej z góry do 10. dnia każdego miesiąca, do rąk Powódki, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia wniesienia pozwu.

V. Alimony zaległe

Na podstawie art. 137 § 2 k.r.o. wnoszę o zasądzenie od Pozwanego Patryka Kowalskiego na rzecz małoletniej córki – Powódki Katarzyny Kowalskiej, urodzonej 17.11.2015 r. w Warszawie, kwoty 15 000 zł (słownie: piętnastu tysięcy zł) tytułem alimentów zaległych za okres od 1.06.2022 r. do dnia wniesienia pozwu, płatnych do rąk matki Powódki – Anny Nowak-Kowalskiej.

D. Komentarz praktyczny

I. Podstawowe przepisy

- art. 27–28, 60–61, 96, 128–144¹ k.r.o.;
- art. 17 pkt 4, art. 22, 32, 61, 193 § 2¹, art. 741, 753 k.p.c.;
- art. 96 ust. 1 pkt 2 u.k.s.c.;
- art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. a u.o.s.

II. Charakter i przesłanki obowiązku alimentacyjnego

a) Uwagi ogólne

Obowiązek alimentacyjny polega na dostarczaniu uprawnionemu przez zobowiązanego środków utrzymania, a w przypadku małoletniego dziecka – także środków wychowania. Obowiązek ten obciąża w szczególności krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo (art. 128 k.r.o.). Nie jest to jednak wyliczenie wyczerpujące chociażby z uwagi na treść art. 144 k.r.o.

Celem obowiązku alimentacyjnego jest zapewnienie odpowiedniej pomocy osobom, które własnymi siłami i środkami nie mogą zaspokoić swoich potrzeb życiowych. Obowiązek alimentacyjny należy odróżnić od stosunku alimentacyjnego, którego stronami są wskazane przez ustawę osoby będące w stosunku prawnorodzinnym.

Roszczenie o dostarczanie środków utrzymania (świadczeń alimentacyjnych) wynika ze stosunku alimentacyjnego dopiero z chwilą spełnienia przesłanek alimentacji, takich jak m.in. niedostatek po stronie uprawnionego (zob. art. 133 § 2 k.r.o.). Wówczas powstaje powinność (zobowiązanie) świadczenia alimentów po stronie dłużnika, czyli ściśle rozumiany obowiązek alimentacyjny.

Obowiązek alimentacyjny obciąża zstępnych przed wstępnymi, a wstępnych przed rodzeństwem. Jeżeli jest kilku zstępnych lub wstępnych, obowiązek ten obciąża bliższych stopniem przed dalszymi (art. 129 § 1 k.r.o.). Krewnych w tym samym stopniu obciąża obowiązek alimentacyjny w częściach odpowiadających ich możliwościom zarobkowym i majątkowym (art. 129 § 2 k.r.o.). Zarówno obowiązek alimentacyjny, jak i odpowiadające mu prawo do świadczeń alimentacyjnych mają charakter ściśle osobisty. Wygasają z chwilą śmierci uprawnionego lub zobowiązanego (zob. art. 139 k.r.o.).

Ogólną przesłanką obowiązku alimentacyjnego jest niedostatek uprawnionego (art. 133 § 2 k.r.o.). Przez pozostawanie w niedostatku rozumie się niemożność zaspokojenia własnymi siłami swoich usprawiedliwionych potrzeb (zob. m.in. wyrok SN z 20.02.1974 r., III CRN 388/73, OSNC 1975/2, poz. 29). Występuje on nie tylko wtedy, „gdy uprawniony do alimentacji nie posiada żadnych środków utrzymania, lecz określa także i taką sytuację materialną osoby uprawnionej, gdy nie może ona w pełni zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb” (wyrok SN z 20.01.2000 r., I CKN 1187/99, LEX nr 51632).

Uregulowane zostały również szczególne rodzaje stosunków o charakterze alimentacyjnym. Ponadto niektóre odrębne zasady dotyczą żądania i zabezpieczenia alimentów na rzecz dzieci i małżonka w postępowaniu rozwodowym (omówione zostały szerzej w ramach rozdziałów o rozwodzie i separacji).

b) Obowiązek alimentacyjny rodziców względem dziecka

Szczególny charakter ma obowiązek alimentacyjny rodziców względem dziecka. Rodzice zobowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że obowiązek rodziców dostarczania dziecku środków utrzymania i wychowania trwa dopóty, dopóki dziecko nie zdobędzie, stosownie do swoich uzdolnień i predyspozycji, kwalifikacji zawodowych, czyli do chwili usamodzielnienia się. Obowiązek ten wygasa z chwilą osiągnięcia przez dziecko odpowiedniego stopnia fizycznego i umysłowego rozwoju, potrzebnego do usamodzielnienia się i do uzyskania środków utrzymania z własnej pracy i z własnych zarobków.

Cechą szczególną obowiązku alimentacyjnego rodziców względem dzieci jest obowiązywanie zasady tzw. równej stopy życiowej. W orzecznictwie wskazuje się, że „dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami, i to zarówno wtedy, gdy żyją z nimi wspólnie, jak i wtedy, gdy żyją oddzielnie. Oznacza to, że rodzice powinni zapewnić dziecku warunki materialne odpowiadające tym, w jakich żyją sami. Nie będzie to jednak dotyczyło potrzeb będących przejawem zbytku” (uchwała SN z 16.12.1987 r., III CZP 91/86, OSNC 1988/4, poz. 42).

W przypadku małoletnich dzieci obowiązuje także zasada określana mianem „ostatniej kromki chleba”. W orzecznictwie podkreśla się, że rodzice nie mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego na tej podstawie, że jego wykonywanie stanowiłoby dla nich nadmierny ciężar. Od rodziców, którzy mają odpowiednie możliwości zarobkowe, wymagać można zmiany pracy na bardziej dochodową, jeżeli jest to możliwe, a uzyskiwane wynagrodzenie nie jest wystarczające do pokrycia usprawiedliwionych potrzeb dziecka.

c) Obowiązek przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny

Kodeks rodzinny i opiekuńczy nie przewiduje ściśle rozumianego obowiązku alimentowania małżonka. Obowiązek dostarczania małżonkowi środków utrzymania określany jest mianem obowiązku przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny. Jego podstawę prawną stanowi art. 27 k.r.o. Małżonek może dochodzić od współmałżonka, który nie wywiązuje się z tego obowiązku, miesięcznych świadczeń pieniężnych na potrzeby własne oraz potrzeby dzieci pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. W tym sensie obowiązek ten może mieć charakter „grupowy” (tj. obejmować małżonka i dzieci). Dobrą praktyką przy dochodzeniu i zasądzaniu świadczeń na podstawie art. 27 k.r.o. jest wskazanie nie tylko łącznej kwoty potrzebnej uprawnionym tytułem zaspokojenia ich potrzeb, ale też wyróżnienie kwot częściowych przeznaczonych na poszczególnych członków rodziny (np. żądanie 6000 zł, z czego 1000 zł na żonę i po 2500 zł na każde z dwojga dzieci). W takiej sytuacji w razie zmiany stosunków łatwiejsze jest ustalenie jej wpływu na sytuację konkretnej uprawnionej osoby, a zatem właściwe obniżenie lub podwyższenie alimentów.

Podobnie jak w przypadku obowiązku alimentacyjnego rodziców względem dzieci w ramach obowiązku przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny zastosowanie znajduje zasada równej stopy życiowej członków rodziny. W orzecznictwie jednoznacznie stwierdzono, że małżonkowi przysługuje „roszczenie do współmałżonka na podstawie art. 27 k.r.o. o zaspokojenie swych potrzeb w zakresie odpowiadającym zasadzie równej stopy życiowej małżonków” (tak m.in. uchwała SN z 13.10.1976 r., III CZP 49/76, LEX nr 7855).

Dla sądowego dochodzenia świadczeń od współmałżonka na podstawie art. 27 k.r.o. nie ma znaczenia pozostawanie przez małżonków w ustroju rozdzielności majątko-

wej. Obowiązek przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny znajduje zastosowanie bez względu na łączący małżonków ustrój majątkowy. Obowiązek ten co do zasady nie wygasa w razie separacji faktycznej małżonków. To właśnie w takiej sytuacji najczęściej zachodzi konieczność jego dochodzenia na drodze sądowej.

Do obowiązku przewidzianego w art. 27 k.r.o. zastosowanie znajdują wszelkie przepisy materialnoprawne i proceduralne ułatwiające dochodzenie i egzekucję alimentów. Na przykład jest to art. 96 ust. 1 pkt 2 u.k.s.c., który ustanawia zwolnienie od kosztów sądowych dla strony dochodzącej roszczeń alimentacyjnych, czy też art. 32 k.p.c., który ustanawia właściwość przemienną przy wytaczaniu powództw o roszczenie alimentacyjne.

Jeżeli rodzic dziecka pozostaje w związku małżeńskim i chciałby dochodzić od współmałżonka środków utrzymania na potrzeby własne oraz potrzeby dzieci, to w przypadku dzieci ma prawo wyboru, czy uwzględnić je w ramach żądania opartego na podstawie art. 27 k.r.o., czy żądanie dotyczące dzieci oprzeć na ogólnych przepisach dotyczących alimentacji dzieci przez rodziców (art. 128 i n. k.r.o.). W uchwale z 28.11.2012 r., III CZP 77/12, OSNC 2013/5, poz. 62, Sąd Najwyższy wyjaśnił, że „małżonek może wystąpić przeciwko współmałżonkowi z żądaniem ustalenia obowiązku dostarczania małoletniemu dziecku środków utrzymania i wychowania na podstawie art. 27 k.r.o. lub – jako przedstawiciel ustawowy dziecka – może żądać zasądzenia alimentów na jego rzecz na podstawie art. 128 i n. k.r.o.”.

d) Obowiązek dostarczania środków utrzymania byłemu małżonkowi lub w czasie separacji prawnej

Szczególne ma obowiązek dostarczania byłemu małżonkowi środków utrzymania po rozwodzie (art. 60–61 k.r.o.). Przepisy regulujące ten obowiązek znajdują zastosowanie również w czasie trwania separacji prawnej między małżonkami (art. 61⁴ § 4 k.r.o.). Szerzej regulacje te zostały omówione w rozdziałach dotyczących pozwów o rozwód i separację. Niemniej należy mieć na względzie, że obowiązków tych można dochodzić zarówno w ramach procesu o rozwód i separację (art. 444 k.p.c.), jak i w odrębnym procesie po uprawomocnieniu się tych orzeczeń. W tej drugiej sytuacji należy sformułować żądanie o zasądzenie (ustalenie) alimentów.

III. Wysokość świadczeń alimentacyjnych (zakres obowiązku alimentacyjnego)

W prawie polskim nie są stosowane często występujące za granicą tabele alimentacyjne ani żadne inne praktyczne wytyczne pozwalające precyzyjnie wyliczyć wysokość alimentów. Zastosowanie znajduje art. 135 § 1 k.r.o., który zakres świadczeń alimentacyjnych uzależnia od dwóch zasadniczych czynników:

- 1) usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego;
- 2) zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Dochodząc alimentów, należy zgodnie z powyższymi kryteriami wskazać i uzasadnić ich wysokość. W orzecznictwie podkreśla się, że usprawiedliwione potrzeby uprawnionego powinny być zaspokajane w takim zakresie, w jakim pozwalają na to możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego.

W pozwie alimentacyjnym należy szczegółowo wymienić i udowodnić usprawiedliwione potrzeby uprawnionego. Istotne wskazówki co do zakresu usprawiedliwionych potrzeb małoletniego dziecka dostarcza art. 96 k.r.o. Rodzice powinni bowiem nie tylko troszczyć się o zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka, lecz także zapewnić mu odpowiedni rozwój fizyczny i duchowy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego szczegółowo wskazano, że „rodzice w zależności od swych możliwości są obowiązani zapewnić dziecku środki do zaspokojenia zarówno jego potrzeb fizycznych (wyżywienia, mieszkania, odzieży, higieny osobistej, leczenia w razie choroby), jak i duchowych (kulturalnych), a także środki wychowania (kształcenia ogólnego, zawodowego), według zdolności, dostarczania rozrywek i wypoczynku. Przy ocenie, które z potrzeb uprawnionego powinny być uznane za potrzeby usprawiedliwione, należy z jednej strony brać pod uwagę możliwości zobowiązanego, z drugiej zaś zakres i rodzaj potrzeb. Będzie to mieć wpływ na rozstrzygnięcie, w jakiej mierze możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego będą wzięte pod uwagę przy oznaczaniu zakresu obowiązku alimentacyjnego. Zawsze jednak każde dziecko musi mieć zapewnione podstawowe warunki egzystencji w postaci wyżywienia zapewniającego jego prawidłowy rozwój fizyczny, stosowną do wieku odzież, środki na ochronę zdrowia, kształcenie podstawowe i zawodowe oraz na ochronę jego osoby i majątku. Wyjście poza wymienione potrzeby zależy już tylko od osobistych cech dziecka oraz od zamożności i przyjętego przez zobowiązanego modelu konsumpcji” (tak uchwała SN z 16.12.1987 r., III CZP 91/86, OSNC 1988/4, poz. 42, uzasadnienie tezy III). W świetle orzecznictwa na wysokość należnych alimentów wpływ ma także zasada równej stopy życiowej rodziców i dzieci.

W ramach usprawiedliwionych potrzeb dziecka wykazać należy odpowiednią część wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania, które dziecko zajmuje wraz z rodzicem, u którego ma miejsce stałego pobytu. W praktyce przyjmuje się, że wydatki te dzielone są po równo na tyle osób, ile zajmuje dane mieszkanie lub dom (np. jeżeli dziecko mieszka z matką i jej partnerem, to wydatki dzielone są po równo na trzy osoby). W ten sposób uwzględnione powinny być wydatki na opłaty eksploatacyjne, prąd, gaz, ogrzewanie, wodę, wywóz odpadów. Co do zasady sądy nie uwzględniają udziału dziecka w wydatkach na podatek od nieruchomości (obciąża on właściciela) ani na ubezpieczenie mieszkania (jest ono dobrowolne). Jeżeli mieszkanie jest wynajmowane, uwzględniony powinien być proporcjonalny udział dziecka w kosztach czynszu najmu. Sądy odmienne podejście przyjmują co do spłacania obciążeń kredytowych związanych z mieszkaniem. Nie są one wliczane w żadnej części do wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka. Obciążenia kredytowe związane są bowiem z nabyciem mieszkania przez jego właściciela, a nie dziecko.

W przypadku dziecka pobierającego naukę koszty jego edukacji obejmują nie tylko zakup podręczników i innych pomocy szkolnych, ale także takie wydatki szkolne, jak składki na komitet rodzicielski, klasowe, na wycieczki szkolne czy też ubezpieczenie dziecka w szkole. Rodzice, stosownie do swoich możliwości zarobkowych i majątkowych oraz uzdolnień dziecka, powinni partycypować też w kosztach pozalekcyjnych zajęć dodatkowych dziecka, w tym w kosztach kursów przygotowujących do matury, w szczególności jeżeli dziecko uczęszcza na nie w celu dostania się na oblegane studia.

W uzasadnieniu pozwu należy szczegółowo odnieść się również do możliwości zarobkowych i majątkowych osób zobowiązanych do świadczenia alimentów. Należy mieć na względzie, że jakkolwiek punktem wyjścia dla sądu są zarobki uzyskiwane przez zobowiązanych, to jednak zgodnie z utrwalonym orzecznictwem decydujące znaczenie mają rzeczywiste możliwości zarobkowe zobowiązanego. Są to zatem zarobki, jakie dana osoba przy wykorzystaniu swoich zdolności może osiągnąć. Dowodzenie ich jest szczególnie istotne w często zdarzających się sytuacjach, gdy pozwany pracuje w całości lub częściowo w tzw. szarej strefie lub prowadzi działalność gospodarczą i nie wykazuje odpowiedniego zysku. Ponadto jeżeli w ciągu ostatnich 3 lat przed sądowym dochodzeniem świadczeń alimentacyjnych osoba, która była już do tych świadczeń zobowiązana, bez ważnego powodu zrzekła się prawa majątkowego lub w inny sposób dopuściła do jego utraty albo jeżeli zrzekła się zatrudnienia lub zmieniła je na mniej zyskowne, nie uwzględnia się wynikłej stąd zmiany przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych (art. 136 k.r.o.). Regulacja ta ma przeciwdziałać pomniejszaniu przez zobowiązanych swoich zarobków i majątku na potrzeby postępowania alimentacyjnego.

Nie można tracić z pola widzenia, że do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania dziecka zobowiązani są oboje rodzice, stosownie do swoich możliwości zarobkowych i majątkowych. Na wysokość alimentów należnych dziecku, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, albo osobie z niepełnosprawnościami wpływ ma także zakres osobistej pieczy sprawowanej nad taką osobą przez zobowiązanego (art. 135 § 2 k.r.o.). Jeżeli rodzice mają porównywalne możliwości zarobkowe i majątkowe, lecz jedno z nich w szerszym zakresie zajmuje się dzieckiem, to drugie powinno być zobowiązane do odpowiednio wyższych świadczeń pieniężnych płatnych do rąk rodzica, u którego dziecko ma główne miejsce pobytu.

Ustawodawca jednoznacznie rozstrzygnął, że na zakres świadczeń alimentacyjnych (czyli wysokość alimentów) nie mają wpływu świadczenia z pomocy społecznej i inne podobne świadczenia wyraźnie wskazane w art. 135 § 3 k.r.o. Wśród nich wymienione jest świadczenie wychowawcze, czyli tzw. 500+.

IV. Zmiana stosunków (podwyższenie lub obniżenie alimentów)

Orzeczenie lub umowa ustalająca obowiązek alimentacyjny mogą zostać zmienione, w tym na drodze sądowej, w razie zmiany stosunków (art. 138 k.r.o.). Przez zmianę